

Облікова картка НДДКР

Державний обліковий номер: 0221U102056

Державний реєстраційний номер: 0116U000371

Відкрита

Дата реєстрації: 28-01-2021

1. Етапи виконання

Номер етапу: 1

Назва етапу: Удосконалити методику створення стійкого до основних хвороб селекційного матеріалу льону-довгунця.

Початок етапу: 01-2016

Закінчення етапу: 12-2020

Вид звітнього документа: Остаточний звіт

2. Виконавець

Назва організації: Інститут луб'яних культур Національної академії аграрних наук України

Код ЄДРПОУ/ІПН: 00497845

Підпорядкованість: Національна академія аграрних наук України

Адреса: вул. Терещенків, 45, м. Глухів, Глухівський р-н., Сумська обл., 41400, Україна

Телефон: (05444)2-2135

Інше: (05444)2-2643

3. Власник результатів НДДКР (продукції)

Назва організації: Інститут луб'яних культур Національної академії аграрних наук України

Код ЄДРПОУ/ІПН: 00497845

Адреса: вул. Терещенків, 45, м. Глухів, Глухівський р-н., Сумська обл., 41400, Україна

Підпорядкованість: Національна академія аграрних наук України

Телефон: (05444)2-2135

Інше: (05444)2-2643

4. Джерела та напрями фінансування

Підстава для проведення робіт: 34 - договір (замовлення) з центральним органом виконавчої влади, академією наук (головними розпорядниками бюджетних коштів на проведення НДДКР)

КПКВК: 6591060

Напрямок фінансування: 2.1 - фундаментальні дослідження

Джерела фінансування

Джерело фінансування: 7713 - кошти держбюджету

Фактичний обсяг фінансування за звітний етап: 1338.8 тис. грн.

5. Науково-технічна робота

Назва роботи (укр)

Удосконалити методику створення стійкого до основних хвороб селекційного матеріалу льону-довгунця.

Назва роботи (англ)

To perfect the method of creation of proof to basic illnesses plant-breeding material of fiber flax.

Реферат (укр)

Об'єкт досліджень: льон-довгунець, льон-кучерявець, льон-межеумок, *Fusarium oxysporum* f. Lini. Мета роботи: розробка удосконаленої методики створення стійкого до основних хвороб селекційного матеріалу льону-довгунця. Методи досліджень: польовий – для фенологічних спостережень за досліджуваними сортозразками генофонду льону, визначення характеру взаємодії між рослиною та збудником хвороби і добору зразків для лабораторного аналізу; імунологічний – для вивчення особливостей збудника фузаріозу, облік оцінки ураження зразків, створення стійкого до хвороб селекційного матеріалу; гібридологічний – для створення високопродуктивних та стійких до основних хвороб номерів; вимірально-ваговий – для проведення аналізу рослин за морфологічними ознаками і обліку структурних елементів продуктивності; індивідуальний добір – для створення вихідного матеріалу з високою продуктивністю та стійкістю до патогенів; статистичний – для математичної обробки експериментальних результатів досліджень. Результати та їх новизна. Вперше в умовах північно-східного Полісся України встановлено закономірності розвитку основних хвороб в природних умовах та умовах штучного комплексного інфекційного фону, на основі проведення імунологічної оцінки селекційних зразків льону виділено джерела стійкості до фузаріозу та антракнозу, розроблена удосконалена методика створення стійкого до основних хвороб селекційного матеріалу льону-довгунця. Встановлено видовий склад збудників фузаріозу та ступінь їх патогенності в умовах північно-східної частини України. Виявлено залежність ознак продуктивності льону-довгунця від ступеня стійкості до фузаріозу. Розроблено експрес-метод оцінки стійкості рослин льону до фузаріозу в лабораторних умовах, який дозволяє до сівби проводити попереднє прогнозування розвитку хвороби зразків у природних умовах. Ідентифіковано вихідний матеріал льону, стійкий до основних хвороб, для подальшої селекційної роботи.

Реферат (англ)

Object of research: long flax, curly flax, mezheumok flax, *Fusarium oxysporum* f. Lini. Purpose: to develop an improved method of creating resistant to major diseases breeding material of flax. Research methods: field - for phenological observations of the studied varieties of flax gene pool, determining the nature of the interaction between the plant and the pathogen and sampling for laboratory analysis; immunological - to study the characteristics of the causative agent of fusarium wilt, accounting for the assessment of damage to samples, the creation of disease-resistant breeding material; hybridological - to create highly productive and resistant to major diseases numbers; measuring and weight - for the analysis of plants by morphological characteristics and accounting for structural elements of productivity; individual selection - to create a source material with high productivity and resistance to pathogens; statistical - for mathematical processing of experimental research results. Results and their novelty. For the first time in the conditions of north-eastern Polissya of Ukraine regularities of development of basic diseases in natural conditions and conditions of artificial complex infectious background are established, on the basis of immunological assessment of selection samples of flax sources of resistance to fusarium -long. The species composition of fusarium wilt pathogens and the degree of their pathogenicity in the conditions of the north-eastern part of Ukraine have been established. The dependence of the signs of long flax productivity on the degree of resistance to fusarium wilt was revealed. An express method for assessing the resistance of flax plants to fusarium wilt in the laboratory has been developed, which allows for preliminary prediction of the development of disease samples in natural conditions before sowing. Flax starting material resistant to major diseases was identified for further selection work.

Індекс УДК: 633/635:631.52, 633.521: 631.527

Коди тематичних рубрик НТІ: 68.35.03

6. Науково-технічна продукція (НТП)

НТП 1

Назва продукції (укр): Методика фітопатологічної оцінки стійкості селекційного матеріалу льону-довгунця до хвороб

Назва продукції (англ): Methods of phytopathological assessment of resistance of breeding flax material to diseases

Очікувані результати: Методичні документи

Галузь застосування: 01.16; 72.19

Опис продукції (укр): Подано техніку фітопатологічних робіт із збудниками хвороб, польові та вегетаційні методи оцінки стійкості льону до основних хвороб з використанням розроблених у ІЛК роздільних та комплексних інфекційних фонів, а також лабораторні та прискорені методи оцінки. Пропонується для практичного використання селекціонерами та фітопатологами, які займаються проблемами імунітету льону-довгунця до хвороб.

Соціально-економічна спрямованість НТП: Збільшення обсягів виробництва, Поліпшення стану навколишнього середовища

Стадія завершеності НТП: Звіт по НДДКР

Впровадження НТП: Не впроваджено

Строки впровадження: 01.2021-12.2023

Виробник продукції: ІЛК НААН

Споживачі продукції: Селекціонери - льонарі, Льоносіючі господарства

Перспективні ринки: Україна, Країни ближнього зарубіжжя

Права інтелектуальної власності: За договорами

Форми та умови передачі продукції: Продаж продукції

7. Бібліографічний опис

Чучвага В.І., Кривошеева Л.М. (2018) Вивчення сортової реакції льону-довгунця на стійкість до антракнозу з метою селекції на імунітет. Луб'яні та технічні культури : [зб. наук. праць]. Вип.6(11). Суми : ФОП Щербира І.В., С.88-91

Чучвага В.І., Кривошеева Л.М. (2019) Імунологічний моніторинг різних груп стиглості сортів льону-довгунця в умовах рівнічно-східного Полісся України. Луб'яні та технічні культури : [зб. наук. праць]. Вип.7(12). Суми : ФОП Щербира І.В., С.42-45

Чучвага В.І., Кривошеева Л.М. (2019) Методологічні аспекти вивчення стійкості льону-довгунця до фузаріозу. Луб'яні та технічні культури : [зб. наук. праць]. Вип.7(12). Суми : ФОП Щербира І.В., С.54-57

8. Звітна документація

Кількість сторінок в звіті: 65

Мова звіту: Українська

Умови поширення в Україні: Не заборонено

Умови передачі іншим країнам: Не заборонено

Кількість файлів у звіті: 1

9. Заключні відомості

Перелік осіб-виконавців

Кривошеева Лариса Михайлівна (к. с.-г. н.)

Керівник організації:

Ткаченко Сергій Михайлович (к. е. н.)

Керівники роботи:

Чучвага Василь Іванович (к. б. н.)

**Керівник відділу реєстрації наукової діяльності
УкрІНТЕІ**

Юрченко Т.А.